

Олена СЕНЬКІВСЬКА

АНАЛІЗ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО ВИДИ

Охарактеризовані значення, суть і види проектного аналізу. Дається їх критична оцінка, зроблені відповідні пропозиції.

Ключові слова: *проект, проектна діяльність, аналіз.*

У сучасних економічних умовах часто змінюються зовнішні і внутрішні обставини діяльності підприємств та організацій. Це обумовлює необхідність постійних змін у діяльності суб'єктів господарювання стосовно випуску нових видів продукції, надання інших послуг, створення додаткових сфер прикладання свого виробничо-технічного, трудового та фінансового потенціалів. За таких обставин суттєво зростає роль проектування, зокрема проектного аналізу.

У науковій літературі існують різні визначення проектів, під якими розуміють переважно різновиди планів. Таке тлумачення важко визнати обґрунтованим, оскільки проектування потребує управління, в тому числі планування.

Щоби відокремити поняття проекту від інших, близьких до нього понять, слід відзначити такі, на нашу думку, його характерні ознаки:

- реалізація проекту повинна призвести до суттєвої зміни об'єкта проектування;
- заходи, передбаченні проектом, мають значно відрізнятися від звичайної для об'єкта практики планування, програмування й інших видів діяльності.

Це, а також необхідність врахування у проектній діяльності таких головних принципів, як визначення мети, динамічність проекту, реалізація системного та комплексного підходів, врахування обмеженості в просторі, часі та ресурсному забезпеченні, дозволяє визначити проект як комплекс взаємопов'язаних нетипових заходів, що обумовлюють зміну стану об'єкта проектування для

досягнення поставленої мети протягом заданого часу при оптимальному забезпеченні їх необхідними ресурсами.

Важливою передумовою ефективної проектної діяльності є здійснення проектного аналізу. Спеціальна література з цієї проблеми з'явилася в Україні недавно, починаючи з середини 1990-х років. Характерна особливість публікацій на цю тему – це значна прив'язаність їх до іноземних перекладних джерел. В останніх термін "аналіз" асоціюється переважно з поняттям перспективного прогнозування.

В українських виданнях, посилаючись на світових досвід, автори описують методологію підготовки та реалізації проектів, називаючи її проектним аналізом. Тут, на нашу думку, змішуються такі важливі поняття, як об'єкт (проектна діяльність) і функція управління (аналіз), що призводить у практиці до дублювання роботи учасників проекту, з одного боку, та невиконання деякої роботи і відсутності необхідної інформації, з другого. Для усунення цієї помилки вважаємо за доцільне виділити такі функції управління, як планування, облік, аналіз і регулювання, та відповідно виокремлювати такі види діяльності, як проектне планування, облік, аналіз і менеджмент.

Разом із визначенням суті проекту при розробці методики проектного аналізу важливе значення має правильна класифікація видів проектного аналізу. Нині називаються лише види аналізу проектів за їх об'єктами (технічний, економічний, комерційний, інституційний, екологічний, фінансовий). Ми вважаємо за доцільне доповнити діючу класифікацію такими видами, як попередній, наступний, оперативний, щомісячний, поквартальний і річний проектний аналіз.

Крім цього, під фінансовим проектним аналізом розуміють оцінку ефективності проектів з точки зору замовника проекту і його інвесторів, а під економічним – таку ж оцінку з точки зору суспільства, окремих регіонів, держави загалом. На нашу думку, доцільніше перший вид проектного аналізу назвати мікрофінансовим, а другий – макрофінансовим. Це забезпечить єдність назви і змісту вказаних видів проектного аналізу.

Література

1. *Безьюли Ф. Управление проектом: Начальная школа бизнеса. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2004. - 208 с.*
2. *ВербаВ., Загородніх О. Проектний аналіз: Підручник. – К.: КНЕУ, 2000. – 221 с.*
3. *Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерогге Н. Г. Управление проектами: Учебное пособие / Под общ. ред. И. И. Мазура. – 3-е изд. – М.: Омега, 2004. – 664 с.*